

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoCsp/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207746
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319207746.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v spore žalobkyne: A. Š., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. XXX, XXX XX M., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: AB 2 B. V., Strawinskylaan 933 107 XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, registračné číslo 572 79 667, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 600,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 10Csp/46/2019-50 z 11. marca 2020 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 600,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a rozhodol, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že rozsudkom, č. k. 5Csp/255/2017-44 z 24. mája 2018 súd vyhovel žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že zmluvné podmienky uvedené v hlave 18 § 1 a § 2 Úverových podmienok k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 6. júna 2013 (ďalej len „zmluva o úvere“) sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

3. S poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa sa podaním žaloby musela brániť pred uplatňovaním nárokov žalovaného vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok, čím jej vznikla ujma v nemajetkovej sfére, jej súd priznal proti žalovanému nárok na zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 600,- eur.

4. Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa § 3 ods. 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 53a, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere.

5. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a s ohľadom skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, priznal jej proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, teda odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Mal za to, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol v prospech spotrebiteľa v súdnom konaní, možno automaticky považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. V súvislosti s tým poukázal na skutočnosť, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 5Csp/255/2017 nebolo uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ale výlučne vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok, čo však považuje za v rozpore so zásadou res iudicata vo vzťahu k vydanému platobnému rozkazu v konaní vedenom pod sp. zn. 18Ro/421/2014. Ohľadom primeranosti priznaného finančného zadosťučinenia namietal, že žalobca na základe úverovej zmluvy čerpal úver vo výške 1.800 eur a doposiaľ uhradil súhrnne 561,60 eur, t. j. ani samotnú istinu poskytnutého úveru, pričom poslednú splátku uhradil 24. marca 2014, odkedy už nezaplatil nič. Konštatoval, že pokiaľ by mal uhradiť žalobcovi ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur, dostal by sa sám do pozície, že by žalobcovi neposkytol úver, ale dar, v dôsledku čoho by sa podľa neho z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Podľa jeho názoru už samotný dôvod, že žalobkyňa má so žalovaným uzatvorených niekoľko zmlúv, pričom všetky žaluje a následne si z každého konania uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie, vyvracia splnenie hypotézy právnej normy uvedenej v ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne aby napadnutý rozsudok zmenil a priznal mu náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

7. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného v súdom určenej lehote nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v súlade s ustanovením § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že odvolania žalovaného nie je dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu a na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní pred rozhodnutím.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Nakoľko žalovaný napadol rozsudok v celom rozsahu, odvolací súd podrobil súdnemu prieskumu všetky výroky rozsudku.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Súd prvej inštancie v predmetnom spore vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a z týchto vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného uvádza nasledovné:

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie

svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porovnaj najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

15. Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy tak môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/255/2017 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie povinnosti tak, ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd Humenné rozsudkom, č. k. 5Csp/255/2017-44 z 24. mája 2018 určil, že zmluvná podmienka v úverových podmienkach spoločnosti J. F. C., A. C., k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo 6. júna 2013, uvedená v Hlave 18, § 1 v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky, či splátky RÚ je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5,- eur a 12,- eur v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne dvakrát za kalendárny mesiac, a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súčasne určil, že zmluvná podmienka v úverových podmienkach spoločnosti J. F. C., A. C., k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo 6. júna 2013, uvedená v Hlave 18, § 2 v znení: „V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur. Táto pokuta bude spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobkyni podľa citovaného ustanovenia vznikol voči žalovanému nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Je zrejmé, že žalobkyni takáto ujma hrozila, keďže na základe zmluvných podmienok uvedených v Hlave 18 § 1 a § 2 v úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s., k úverovej zmluve sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnenia z týchto úverových podmienok, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj reálne od spotrebiteľky vymôcť.

17. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, podľa ktorého žalobkyňa na základe úverovej zmluvy čerpala úver vo výške 1.800 eur a doposiaľ uhradila súhrnne 561,60 eur, t. j. ani samotnú istinu poskytnutého úveru, pričom poslednú splátku uhradila 24. marca 2014, odkedy už nezaplatil nič, tak ide o skutočnosti, ktoré pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sú právne irelevantné.

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu je nárok na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa daný.

19. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd považuje sumu 600,- eur za primeranú. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv.

Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur, ktoré je podľa názoru odvolacieho súdu adekvátnym vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

20. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí toto potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana mala v odvolacom konaní plný úspech, teda má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).